

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان بهمان

دانشکده پرستاری و مامایی

مشخصات درس و مدرس

- عنوان درس: روش تحقیق پیشرفته
- نام و نام خانوادگی مدرسین: دکتر مهناز خطیبان، دکتر زهرا پورفرزاد
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر زهرا پورفرزاد
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر امیر صادقی
- نوع و میزان واحد به تفکیک: ■ نظری ۱ واحد ، ■ عملی ۰/۵ واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجوی: کارشناسی ارشد مدیریت پرستاری
- زمان درس: نیمسال اول هر سال تحصیلی
- مکان آموزش: دانشکده پرستاری

mahnaz.khatiban@gmail.com

purfarzad7@yahoo.com

هدف کلی:

آشنایی فراگیران با اصول، مفاهیم، روشهای انجام پژوهش در علوم پزشکی به گونه ای که قادر به طراحی یک پژوهش و نقد و بررسی پژوهشهای گذشته باشند.

شرح درس:

مروری بر اصول، مفاهیم و روشهای انجام پژوهش براساس سرفصل درس.

نحوه تدریس:

۱- واحد نظری (۱ واحد):

مطالب این قسمت در کلاس به صورت نظری توسط اساتید و بحث گروهی ارائه میگردد.

۲- واحد عملی (۵/۰ واحد):

دانشجویان طبق هدف درس، ضمن انتخاب یک موضوع تحقیقاتی و تکمیل آن طبق مطالب ارائه شده در اول ترم، در زمان از قبل تعیین شده آن را ارائه خواهند داد.

وظائف دانشجویان:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- با توجه به آموزشهای ارائه شده سعی در گسترش معلومات خود از طریق مطالعه کتابخانه ای و اینترنتی نمایند.
- ۲- در ارائه تکالیف خود از منابع علمی جدید و یافته های پژوهشهای انجام شده استفاده نمایند.
- ۳- بطور منظم در کلاسهای درس حضور یافته و در مباحث علمی شرکت فعال داشته باشند.
- ۴- در تاریخ مقرر تکالیف درس را ارائه نمایند.

تکالیف دانشجویان :

۱- واحد نظری :

الف - انجام تکالیف درسی

دانشجویان با جستجو در پایگاه های اطلاعاتی و انتخاب ۱۰ مقاله انگلیسی جدید مربوط به دو سال اخیر (۲۰۱۹ و ۲۰۲۰) به سوالات مربوط به موضوع و عنوان پژوهش در خصوص مقالات انتخابی پاسخ داده؛ سپس به مطالعه و نقد یک مقاله انتخابی با توجه به سرفصل درس معین شده توسط اساتید پرداخته و در زمان مقرر در کلاس ارائه نمایند.

ب- شرکت فعال در Discussion Group:

دانشجویان ضمن مطالعه قبلی، موظفند در موضوعات مورد نظر که توسط اساتید با توجه به سرفصل درس معین شده و در زمان مقرر ارائه خواهد شد، در بحث گروهی شرکت فعال داشته باشند.

ج - شرکت در آزمون پایان ترم .

۲- واحد عملی:

الف - انتخاب عنوان و دفاع از عنوان:

دانشجویان موظفند پس از انتخاب یک عنوان پژوهشی مناسب، از عنوان انتخابی بر اساس بیان مسئله و مروری بر متون به شکل شفاهی در کلاس درس دفاع نمایند.

ب- ارائه شفاهی طرح پژوهشی:

دانشجویان موظفند پس از انتخاب یک موضوع تحقیقی، یک طرح پژوهشی در آن باره نوشته و در تاریخ مقرر به شکل شفاهی در کلاس درس ارائه نمایند.

ج - ارائه کتبی طرح پژوهشی:

دانشجویان موظفند طرح پژوهشی تکمیل شده را در تاریخ مقرر به طور کتبی حداکثر در ۱۱ صفحه تنظیم و در پایان ترم به اساتید مربوطه ارائه نمایند. فرم خام پروپوزال پایان نامه در سامانه مدیریت اطلاعات پژوهشی ژيرو دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان قابل دانلود می باشد.

جدول زمانبندی ارائه درس روش تحقیق پیشرفته واحد نظری

کلاس	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدرس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
۱		معرفی درس و مروری بر کلیات و اصول روش تحقیق	۱- تحقیق را تعریف کند. ۲- هدف از انجام تحقیق را شرح دهد. ۳- اهمیت پژوهش را در حرفه پرستاری مورد بحث قرار دهد. ۴- اصول روش های علمی تحقیق را تحلیل نماید. ۵- کلیات و پارادایم مطالعات کمی، کیفی و ترکیبی را مقایسه نماید. ۶- تحقیقات کاربردی و بنیادی را مقایسه نماید.	شناختی-درک و فهم شناختی-درک و فهم شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-ارزشیابی شناختی-ارزشیابی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی
۲		انتخاب موضوع، چهارچوب نظری-پنداشتی و مروری بر مطالعات	۱- معیارهای انتخاب عنوان را مورد بحث قرار دهد. ۲- منابع انتخاب عنوان را تحلیل نماید. ۳- خصوصیات عنوان مناسب را تحلیل نماید. ۴- اهمیت و نحوه نگارش بیان مساله را تحلیل نماید. ۵- اهمیت مروری بر متون را شرح دهد. ۶- مروری بر متون را در انواع تحقیقات کمی تحلیل و ارزیابی کند. ۷- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.	شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-ارزشیابی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر خطیبان	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی
۳		اهداف، سوالات، فرضیه ها، پیش فرض	۱- انواع اهداف پژوهشی را مطابق با عنوان پژوهش بنویسد. ۲- چگونگی تعیین اهداف پژوهش را شرح دهد. ۳- اهداف اصلی، فرعی و کاربردی پژوهش را مشخص نماید. ۴- هدف از فرضیه را در مطالعات پژوهشی بیان نماید. ۵- طبقه بندی فرضیه ها را توصیف نماید. ۶- چگونگی تعیین فرضیه پژوهش را شرح دهد.	شناختی-کاربرد شناختی-درک و فهم شناختی-ترکیب شناختی-درک و فهم شناختی-تجزیه و تحلیل شناختی-درک و فهم	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی

جلسه	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدرس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
			<p>۷- چگونگی تعیین سوال پژوهش را شرح دهد.</p> <p>۸- هدف از نوشتن پیش فرض را بیان نماید.</p> <p>۹- مناسبت موضوع و هماهنگ بودن اهداف، سوالات/فرضیات را در انواع تحقیقات کمی مورد نقد و بررسی قرار دهد.</p> <p>۱۰- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>					
۴		جامعه، نمونه، روش های نمونه گیری، محیط پژوهش	<p>۱- جامعه پژوهش را شرح دهد.</p> <p>۲- تفاوت جامعه پژوهش و نمونه پژوهش را بیان نماید.</p> <p>۳- انواع روش های نمونه گیری (احتمالی و غیر احتمالی) را مقایسه نماید.</p> <p>۴- خطای نمونه گیری و تورش را مورد بحث قرار دهد.</p> <p>۵- محیط پژوهش را تعریف نماید.</p> <p>۶- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر خطیبان	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی
۵		متغیرها، روش سنجش آنها، روشهای گردآوری داده ها	<p>۱- تفاوت تعاریف نظری و عملی واژه ها را بیان نماید.</p> <p>۲- انواع متغیرهای پژوهش و مقیاس آنها را مقایسه نماید.</p> <p>۳- اهمیت پرسشنامه را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کند.</p> <p>۴- ویژگی های اصلی پرسشنامه ها را تحلیل نماید.</p> <p>۵- اجزا یک پرسشنامه را تحلیل نماید.</p> <p>۶- فواید و اشکالات پرسشنامه را به عنوان ابزار گرد آوری داده ها ذکر کند.</p> <p>۷- اهمیت مصاحبه را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کند.</p> <p>۸- بین سه سطح متفاوت ساختاری در مصاحبه تمایز قائل شود.</p>	<p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی

جلسه	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدرس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
			<p>۹- فواید و اشکالات مصاحبه را به عنوان ابزار گرد آوری داده ها ذکر کند.</p> <p>۱۰- اهمیت مشاهده را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کند.</p> <p>۱۱- انواع روش های جمع آوری داده ها را مقایسه کند.</p> <p>۱۲- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>					
۶		اعتبار و اعتماد داده ها، روشهای تجزیه و تحلیل داده ها	<p>۱- مفهوم روایی و پایایی را مقایسه نماید.</p> <p>۲- روشهای تعیین اعتبار ابزار پژوهش را شرح دهد.</p> <p>۳- روشهای تعیین اعتماد ابزار پژوهش را شرح دهد.</p> <p>۴- روشهای تجزیه و تحلیل داده ها (آمار توصیفی و آمار استنباطی) را شرح دهد.</p> <p>۵- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر خطیبان	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی
۷		مروری بر انواع مطالعات کمی	<p>۱- انواع پژوهش های کمی (مطالعات توصیفی، مطالعات همبستگی، مطالعات مورد/شاهدی، مطالعات مقطعی، مطالعات طولی، مطالعات تجربی، کارآزمایی های کنترل شده تصادفی، مطالعات هم گروهی، مرور سیستماتیک و فراتحلیل) را مورد بحث قرار دهد.</p> <p>۲- انواع پژوهش های کمی را با یکدیگر مقایسه نماید.</p> <p>۳- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی

جلسه	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدرس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
۸		اصول اخلاقی، نتیجه گیری و پیشنهادات، محدودیتها، کاربرد پژوهش	<p>۱- اخلاق در پژوهش را تعریف کند.</p> <p>۲- اصول اخلاقی در پژوهش های انسانی را مورد بحث قرار دهد.</p> <p>۳- چگونگی تعیین محدودیت های پژوهش را ذکر نماید.</p> <p>۴- چگونگی نتیجه گیری پژوهش را ذکر کند.</p> <p>۵- کاربرد پژوهش های کمی در موقعیت های متفاوت را تحلیل کند.</p> <p>۶- انواع مقالات پژوهشی، طرح های تحقیقاتی و پایان نامه ها را مطالعه و نقد نماید.</p>	<p>شناختی-درک و فهم</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-تجزیه و تحلیل</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	سخنرانی، پرسش و پاسخ	دکتر خطیبان	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	تستی، تکلیف کلاسی

جدول زمانبندی ارائه درس روش تحقیق پیشرفته واحد عملی

ردیف	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدرس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
۹		انتخاب عنوان و دفاع از عنوان	<p>۱- ضمن آشنایی با منابع انتخاب موضوع پژوهش در پرستاری، موضوعات پژوهشی را انتخاب نماید.</p> <p>۲- با استفاده از معیارهای اولویت دهی به پژوهش، موضوع مناسبی را انتخاب کند.</p> <p>۳- عنوان مناسبی برای طرح پژوهشی خود بنویسد.</p> <p>۴- با مرور متون بیان مسئله خود را تدوین نماید.</p> <p>۶- عناوین پژوهشی سایر دانشجویان را نقد نماید.</p>	<p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ارزشیابی</p>	ارائه دانشجویان، نقد تکالیف	دکتر خطیبان- دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	ارزشیابی ارائه عنوان پژوهشی
۱۰		ارائه شفاهی طرح پژوهشی	<p>۱- اهداف طرح پژوهشی خود را لیست نماید.</p> <p>۲- فرضیه ها یا سوالات پژوهش خود را تنظیم نماید.</p> <p>۳- جدول متغیرهای پژوهش خود را تکمیل نماید.</p> <p>۴- تعاریف نظری و عملی واژه های طرح تحقیقاتی خود را بنویسد.</p> <p>۵- مروری بر مطالعات طرح تحقیقاتی خود را بنویسد.</p> <p>۶- طرح روش مطالعه خود را ذکر نماید.</p> <p>۷- جامعه پژوهش خود را تعریف نماید.</p> <p>۸- نمونه پژوهش خود را تعریف نماید.</p> <p>۹- محیط پژوهش خود را تعریف نماید.</p> <p>۱۰- روش نمونه گیری و چگونگی تعیین حجم نمونه پژوهش خود را بیان نماید.</p> <p>۱۱- ابزار گردآوری داده های پژوهش خود را ذکر نماید.</p> <p>۱۲- اعتبار و اعتماد ابزار گردآوری داده های پژوهش خود را بیان نماید.</p>	<p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p> <p>شناختی-ترکیب</p>	ارائه دانشجویان، نقد تکالیف	دکتر خطیبان- دکتر پورفرزاد	۲ ساعت	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	ارزشیابی ارائه شفاهی طرح پژوهشی

					۱۳- روش های تجزیه و تحلیل داده های پژوهش خود را ذکر نماید. ۱۴- ملاحظات اخلاقی پژوهش خود را فهرست نماید. ۱۵- محدودیت های احتمالی پژوهش خود را بیان نماید. ۱۶- پروپوزال تحقیقاتی خود را تنظیم نماید. ۱۷- پروپوزال تحقیقاتی سایر دانشجویان را نقد نماید.			
ارزشیابی ارائه کتبی طرح پژوهشی	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۲ ساعت	دکتر خطیبان- دکتر پورفرزاد	ارائه دانشجویان، نقد تکالیف	شناختی-ترکیب	۱- مطابق با فرم خام پروپوزال پایان نامه دانشگاه علوم پزشکی همدان، پروپوزال پژوهشی خود را تنظیم نماید و به صورت کتبی ارائه نماید.	ارائه کتبی طرح پژوهشی	۱۱

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی	میزان امتیاز از کل
حضور فعال در کلاس و ارائه تکالیف کلاسی		فرم حضور و غیاب ثبت درصد مشارکت دانشجو	۲
ارائه شفاهی طرح پژوهشی		چک لیست ارزشیابی شفاهی پروپوزال	۵
ارائه کتبی طرح پژوهشی		چک لیست ارزشیابی کتبی پروپوزال	۳
امتحان پایان ترم به صورت امتحان کتبی		آزمون تستی	۱۰
مجموع			۲۰

منابع

- Burns, N., & Groves, S. Understanding Nursing Research. Philadelphia: W.B. Saunders. Last Edition.
- LoBiondo-Wood G & Haber J. Nursing Research: Methods and Critical Appraisal for Evidence-Based Practice. Elsevier, Inc. Last Edition.
- Polit, D., & Hungler, B. Beck, C. Essentials of Nursing Research: Methods, Appraisal, and Utilization. Philadelphia: Lipincott. Last Edition.
- Polit, D.F & Beck C.T. Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice. Wolters Kluwer. Last Edition.
- پولیت، بک، هانگلر. اصول روش تحقیق پرستاری: روش ها، ارزیابی و کاربرد. ترجمه ناهید دهقان نیری و احمد علی اسدی نوقابی. اندیشه رفیع. آخرین چاپ.
- حجتی ح و همکاران. روش تحقیق و آمار در پرستاری، نشر جامعه نگر، ۱۳۹۵.
- شریف نیا، سیدحمید؛ نظری، رقیه؛ سیدی، سیدجلیل. اصول تحقیق پرستاری پولیت - بک، نشر حکیم، ویرایش ششم، سال ۱۳۸۹.